

Wiesław Lewicki

Posterunki zewnętrzne (COP Combat Outpost) element systemu monitorowania strefy odpowiedzialności – doświadczenia i wnioski

Obronność - Zeszyty Naukowe Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej nr 1, 135-146

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POSTERUNKI ZEWNĘTRZNE (COP COMBAT OUT POST) ELEMENT SYSTEMU MONITOROWANIA STREFY

Ciągłe zmiany sytuacji społecznych i militarnych w rejonach misji pokojowych powodują, że rola i zadania sił stabilizacyjnych ulegają różnorodnym zmianom. Transpozycje te implikują również przeobrażenia modelu operacji militarnych. Wojsko coraz częściej uczestniczy w operacjach wymuszających czy stabilizujących pokój w różnych regionach naszego globu, aktywnie prowadzi procesy mediacyjne i procedury negocjacji, a w sytuacjach kryzysowych często jest jedynym instrumentem oraz gwarantem szybkiego rozwiązania problemu.

Pomimo wielu misji w zróżnicowanym środowisku nie ma jednolitego wzorca funkcjonowania posterunków zewnętrznych (COP – Combat Out Post). W zależności od misji, zmiany, a nawet pory roku występuje wiele specyficznych warunków mających wpływ na funkcjonowanie baz (posterunków) zewnętrznych²¹⁷. Jednak występują pewne niezmiennie zasady, które mają zastosowania w misjach wydawałoby się bezpiecznych jak KFOR ale również w misji w Afganistanie.

Batalion w misjach pokojowych spełnia rolę zasadniczego modułu, któremu przydziela się rejon odpowiedzialności, wykonującego większość zadań samodzielnie²¹⁸. Batalion, a w misji pokojowej Zgrupowanie Bojowe, realizuje te zadania z bazy głównej FOB (Forward Operation Base), a także z posterunków zewnętrznych COP-ów.

Posterunek zewnętrzny z założenia zaszeregowany jest do I kategorii ochrony ze względu na położenie, sytuację polityczno-militarną panującą w regionie oraz oddalenie od głównych baz Sił Koalicji. Przedsięwzięcia realizowane w ramach ochrony wojsk (ang. Force Protection) mają na celu zminimalizowanie oddziaływania wszelkich czynników zagrażających personelowi, technice wojskowej, sprzętowi, infrastrukturze oraz prowadzonym operacjom i działaniom, a także mają zapewnić ciągłość i efektywność operacyjną w czasie działań bojowych.

²¹⁷ Na postawie obserwacji uczestniczącej. Autor był dowódcą zgrupowania bojowego odpowiedzialnego m.in. za obsadzenie trzech COP-ów.

²¹⁸ *Regulamin działań taktycznych pododdziałów wojsk pancernych i zmechanizowanych* DWLąd 134/09 pkt11074.

Rozważając kwestię sposobu organizacji oraz zadań, jakie powinien wypełniać COP, czyli posterunek zewnętrzny Polskich Sił Zadaniowych wykonujących zadania mandatowe poza granicami kraju, należy rozpocząć od kryteriów, które powinny zostać wzięte pod uwagę podczas jego lokalizacji. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń misji w Iraku oraz w Afganistanie rejon, gdzie COP może zostać umiejscowiony, powinien charakteryzować się poniższymi cechami:

- odpowiednie warunki do ochrony i obrony posterunku (wgląd w teren, sektory obserwacji i ognia wykorzystujące w pełni walory bojowe posiadanego sprzętu oraz uzbrojenia);
- zapewniający dostęp do sieci dróg pozwalających zapewnić dowóz żywności, paliwa, wody oraz innych materiałów, a także ewakuację uszkodzonego sprzętu bez względu na panujące warunki pogodowe; zaopatrywanie drogą lotniczą przez śmigłowce jest bardzo zawodne ze względu na panujące zazwyczaj w rejonie misji warunki pogodowe oraz limitowaną ilość dostępnych śmigłowców i z założenia powinno być traktowane jako wariant zapasowy;
- położenie posterunku na szlaku przemieszczania się sił rebelianckich, przerzutu broni i materiałów wybuchowych, gdyż tylko wtedy będzie on pozytywnie wypełniał swoją rolę w skali taktycznej;
- odpowiednie oddalenie od okolicznych miejscowości tak, aby z jednej strony zapewnić warunki wymagane do spełnienia w ramach Force Protection, a z drugiej, aby posterunek miał odpowiednią siłę oddziaływania na miejscową społeczność, zapewniając jej ochronę przed rebeliantami. Z kolei rebeliantom powinien utrudniać działalność poprzez przecięcie ich linii komunikacyjnych oraz zaopatrzenia, a także możliwości wpływania na społeczność lokalną. Ważne także jest, aby w przypadku ewentualnego ataku rebeliantów na COP uniknąć lub maksymalnie ograniczyć straty wśród ludności cywilnej. Należy także maksymalnie ograniczyć możliwość wykorzystania ludności cywilnej jako żywe tarcze lub zakładników ograniczających możliwości sił koalicyjnych.
- anomalie terenowe i pogodowe utrudniające utrzymanie stałej łączności KF i UKF z nadrzędną bazą Zgrupowania Bojowego.

Skład obsady posterunku zależy od jego wielkości, wykonywanych zadań oraz możliwości Zgrupowania Bojowego, z którego jest on wydzielony. Na podstawie doświadczeń z udziału w misjach można stwierdzić, że w optymalnych warunkach powinien składać się z:

- 2 x plzmot;
- elementu Grupy Wsparcia Ogniwego (obsługa moździerza 120mm);

- elementu Grupy Inżynierskiej (2 x zespół saperów);
- elementu zabezpieczenia logistycznego z kompanii logistycznej (dr. gosp, dr. rem);
- elementu zabezpieczenia medycznego z sekcji medycznej (2 x zespół medyczny);
- elementu sekcji łączności (obsługa śr. łączn);
- elementu optoelektronicznego posterunku obserwacyjnego (min 4 żoł.).

Główną siłą bojową COP są plutony zmotoryzowane, których liczba zapewnia możliwość wykonywania zadań operacyjnych w strefie odpowiedzialności. Inną stanowią Siły Szybkiego Reagowania (QRF), które są w gotowości do jego wsparcia w uzasadnionych przypadkach. Takie rozwiązanie zapewnia szybkość reakcji na działanie przeciwnika oraz ma bardzo pozytywny wpływ na sposób wykonywania zadań przez żołnierzy, którzy są świadomi, że w sytuacji zagrożenia na wsparcie nie trzeba będzie długo czekać. Niestety może się to przydarzyć w sytuacji, gdy QRF dla plutonu działającego z posterunku, stacjonuje w głównej bazie ((FOB) Forward Operation Base) lub jest on na śmigłowcach, których działanie często ograniczają warunki pogodowe lub posiadane limity (resursy). W zależności od przyjętego wariantu rotacja plzmot powinna odbywać się w cyklu miesięcznym, natomiast elementy wzmocnienia stacjonujące w COP mogą realizować zadania przez całą zmianę.

Ochrona wojsk to zespół przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych mających zapewnić ochronę żołnierzy i pracowników cywilnych. Osiąga się ją poprzez:

- właściwą organizację służb dyżurnych oraz sił wydzielonych do ochrony;
- efektywną identyfikację własnego personelu oraz żołnierzy i funkcjonariuszy lokalnej armii i policji, kontrolę wejść do posterunku oraz wybranych stref i budynków;
- efektywną rozbudowę inżynierską posterunku, a w szczególności ogrodzenia, bram, punktów obserwacyjnych;
- aktywną i pasywną ochronę stref mieszkalnych, miejsc pracy i pozostałej infrastruktury, a także monitorowanie obszaru poza bazą;
- szczególną ochronę bramy i ogrodzenia uniemożliwiających wejście na teren posterunku osób niepożądanych;
- właściwe zaplanowanie i rozbudowę punktu wjazdowego do posterunku i stosowanie właściwych procedur wejścia²¹⁹.

²¹⁹ *Joint Forward Operations Base Force Protection Handbook* 6 – 33 – tłumaczenie własne autora.

Działające w rejonie prowadzonej operacji sojuszniczej pododdziały narażone są na szerokie spektrum zagrożeń. W okolicy posterunku zazwyczaj działają grupy rebeliantów w składzie od kilku do kilkudziesięciu osób. Najbardziej prawdopodobne warianty ich działania przeciw siłom stabilizacyjnym to:

- zbieranie informacji;
- ostrzał raketowy, artyleryjski lub moździerzowy posterunku²²⁰;
- ataki na patrole i konwoje przy użyciu IED oraz z broni strzeleckiej i RPG;
- ataki samobójcze.

Przeciwnik zazwyczaj posiada bardzo dobrze rozwiniętą sieć informatorów w wybranych miejscowościach. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że również wśród żołnierzy i policjantów sił lokalnych stacjonujących na posterunku, a także tłumaczy, przez co może śledzić proces przygotowania patroli do działania oraz trasy ich przemieszczania.

Taktyka sił rebelianckich opiera się przede wszystkim na:

- atakach na siły koalicyjne oraz lokalne pododdziały armii i policji;
- dążeniu do uzyskania poparcia starszyzn plemiennych;
- stosowaniu metody przymusu: zastraszanie, przemoc i uprowadzenia;
- organizowaniu posterunków kontrolnych „checkpoint” na całej długości głównych dróg, których działalność polega na pobieraniu nielegalnych podatków (haraczu) oraz sprawdzaniu przejeżdżających osób;
- wykorzystywaniu „zachęty” w postaci: argumentacji religijnej (męczeństwo drogą do zbawienia), ochrony lokalnych interesów, ochrony upraw maku i dystrybucji narkotyków, wypłat dla rodzin ochotników walczących przeciwko siłom koalicyjnym i rządowym;
- zamachach samobójczych;
- dyskredytacji legalnych władz z jednoczesnymi próbami ukazania siebie w najkorzystniejszym świetle.

W związku z ograniczonymi możliwościami rebeliantów do prowadzenia otwartych działań, najbardziej prawdopodobnym wariantem ich działania będzie ostrzał posterunku przy użyciu moździerzy lub RPG. Ze względu na mały obszar posterunku prawdopodobieństwo wykonania ataku przy użyciu rakiet jest niewielkie z powodu trudności trafienia w niego. Należy natomiast brać pod uwagę możliwość bezpośredniego ataku na posterunek, którego powodzenie byłoby bardzo dużym sukcesem militarnym, a przede wszystkim propagandowym. Na osobny komentarz zasługuje

²²⁰ płk dr Robert Kosowski, mjr Tomasz Żebrowski, *Ostrona baz przed zagrożeniami* (artykuł dyskusyjny), PWL nr 8 z 2010.

również umiejscowienie działania przeciwnika nieregularnego w ramach szerszych niż tylko pojedyncze starcie. Niewątpliwie z upływem czasu działania te staną się częścią większego planu, a poszczególne epizody będą częścią swoistej linii operacyjnej działań przeciwnika nieregularnego²²¹.

W celu zminimalizowania skuteczności działań przeciwnika oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony i obrony wojsk własnych niezbędne jest:

- podjęcie działań mających na celu wprowadzenie przeciwnika w błąd, co do własnego działania - czasu jego realizacji oraz ilości, składu i wyposażenia zaangażowanych sił i środków;
- utrzymywanie w gotowości wydzielonych sił i środków, które będą zdolne zapewnić zdecydowaną reakcję na zaistniały incydent w krótkim czasie;
- zabezpieczenie bramy wjazdowej do posterunku poprzez zamontowanie odpowiedniego szlabanu, ustawienie spowalniaczy przy drodze dojazdowej oraz wyposażenie żołnierzy pełniących służbę na posterunku w odpowiednie uzbrojenie (poczynając od ZU-23 lub 12,7 WKM NSW) a także wyposażenie do obserwacji w warunkach ograniczonej widoczności, sprzęt łączności i sygnalizacji;
- przestrzeganie procedur sprawdzających przy wjeździe na posterunek, szczególnie w stosunku do lokalnego wojska i policji;
- stosowanie zasady ograniczonego zaufania w czasie pełnienia służby wartowniczej z żołnierzami i policjantami sił lokalnych na posterunkach oraz w czasie wspólnego wykonywania zadań;
- egzekwowanie ograniczenia używania telefonów komórkowych oraz innych urządzeń rejestrujących dźwięk i obraz przez lokalnych tłumaczy na terenie posterunku;
- zakaz wchodzenia do sekcji dowodzenia (TOC – Tactical Operation Center) i innych pomieszczeń o szczególnym znaczeniu (magazyn amunicji, żywności) dla tłumaczy.

Na system ochrony posterunku powinny składać się następujące elementy:

- ogrodzenie zewnętrzne – Hesco (grubość około 2m, wysokość – 4 m, dookoła posterunku w odległości 50 m od Hesco na zewnątrz rozstawiona koncertyna z minami sygnalizacyjnymi;
- system czterech posterunków obserwacyjnych na wieżach betonowych lub drewnianych wzmocnionych workami z piaskiem;
- brama wjazdowa posiadająca wspólny kierunek – wjazdowy i wyjazdowy z ustawionymi spowalniaczami. Fortyfikacje na bramie wy-

²²¹ Por.: W. Więcek, *Zasady działania przeciwnika nieregularnego*, PWL nr 4 z 2010r.

konane są z Hesco Bastions. Wjazd do posterunku chroniony jest przez szlaban;

- schrony zbudowane z Hesco dla całego stanu osobowego posterunku;
- stacjonarny system obserwacji terenu (SSOT) lub system Rapid Airstat Initial Deployment (RIAD).

System ochrony może być wspierany w przypadku zaistnienia sytuacji szczególnych przez patrole piesze oraz obsadzenie dodatkowych stanowisk ogniowych (zarówno przez obsługi broni zespołowej, jak i KTO RO-SOMAK). Budowę umocnień fortyfikacyjnych prowadzi się – poza ich konserwacją – wręcz nieprzerwanie. Służy to po pierwsze eliminowaniu tzw. najbliższych ogniów w rozbudowie fortyfikacyjnej, po drugie dotyczy inżynierskich aspektów ochrony wojsk (force protection – FP)²²².

Celem uporządkowania kwestii związanych z ochroną i obroną należy dokonać podziału rejonu posterunku na strefy:

- strefa ochrony peryferyjnej - teren na zewnątrz posterunku poza jego zewnętrznym ogrodzeniem; informacje o zbliżających się osobach postronnych przekazują posterunki do TOC; strefa nie posiada technicznych urządzeń sygnalizacyjnych;
- strefa administracyjna - teren położony pomiędzy ogrodzeniem zewnętrznym COP, a budynkami (namiotami);
- strefa ochrony wewnętrznej – rejon mieszkalny, TOC, węzeł łączności i miejsce służby operatora SSOT/RAID otoczony umocnieniami „Hesco”.

Każdy system bez odpowiednio wyszkolonych żołnierzy oraz prawidłowej organizacji jest nieefektywny i nie spełnia wymagań. Poniżej zaproponowany jest wariant sposobu organizacji systemu ochrony i obrony posterunku zapewniający prawidłową realizację zadań Force Protection.

Służba ochronna na posterunku pełniona jest 24 godziny na dobę. Za przygotowanie i właściwe funkcjonowanie służby ochronnej posterunku odpowiada Komendant ochrony posterunku, który odpowiedzialny jest za sporządzanie grafiku pełnienia służby ochronnej. Komendant ochrony podlega Dowódcy posterunku. Pod względem operacyjnym służba ochronna podlega szefowi zmiany TOC, który kieruje oraz nadzoruje systemem ochrony na posterunku.

Służba pełniona jest w systemie:

- TOC: 12h służba / 24h odpoczynku;
- Posterunki ochronne: 4h służba / 12-16h odpoczynku;
- Obsługa SSOT/RAID: 6h służba / 12-16h odpoczynku.

²²² W Kawka, *Rozbudowa inżynierska rejonu w działaniach taktycznych*, PWL nr 4 z 2010r.

Tactical Operation Centre (TOC) koordynuje działania związane z ochroną posterunku w zakresie utrzymania należytego poziomu bezpieczeństwa, a także właściwego reagowania na zaistniałe sytuacje szczególne²²³. Utrzymuje stałą łączność z posterunkami oraz z operatorem SSOT. Utrzymuje również łączność radiową z TOC szczebla nadrzędnego oraz z elementem wydzielonym z obsady posterunku w przypadku prowadzenia przez niego działalności operacyjnej (patrol, konwój itd.). W oparciu o rozkazy i polecenia przełożonych, a także o informacje pochodzące ze źródeł rozpoznawczych oraz na podstawie zaistniałych zdarzeń szef zmiany TOC na polecenie Dowódcy posterunku ma prawo do zmiany poziomu bezpieczeństwa na terenie posterunku. Na podstawie meldunków i ostrzeżeń otrzymanych z TOC przełożonego oraz pochodzących z innych źródeł (na przykład od dowódców lokalnego wojska lub policji) na polecenie Dowódcy posterunku ogłasza sygnały alarmowe, ostrzegając personel posterunku przed zagrożeniem, a także uruchamia określone procedury przeciwdziałania.

Ponadto:

- prowadzi ewidencję informacji, zadań (meldunków) otrzymywanych z TOC przełożonego, posterunków oraz od operatora SSOT/RAID w dzienniku działań bojowych;
- w przypadku zmiany poziomu bezpieczeństwa, kodów ubioru, broni lub ruchu pojazdów powiadamia dowódców wszystkich pododdziałów (elementów) znajdujących się na posterunku.

Komendant ochrony w określonym czasie przed zmianą żołnierzy na posterunkach wykonuje zbiórkę nowej zmiany i sprawdza wyposażenie żołnierzy oraz ich znajomość obowiązków i procedur operacyjnych, a także znajomość zasad użycia/stopniowania siły (ang. ROE – Rules Of Engagement, Escalation Of Force – EOF). Następnie udziela krótkiego instruktażu w zakresie działania na poszczególnych posterunkach oraz stawia dodatkowe zadania na czas pełnienia służby wynikające z oceny sytuacji. Ponadto w wypadku ostrzału wzmacnia obsadę TOC celem koordynowania biernej i czynnej reakcji. Bardzo ważne jest by stanowisko komendanta ochrony było etatowe, a nie jak się to często zdarza na misjach, nieetatowe, gdyż pełni ono kluczową rolę w systemie Force Protection posterunku.

Operator SSOT/RAID prowadzi obserwację terenu przylegającego do posterunku za pomocą SSOT/RAID, utrzymuje stałą łączność z TOC i melduje o zaobserwowanych zdarzeniach oraz prowadzi dziennik obserwacji.

Posterunek przy bramie wjazdowej melduje do TOC o wjazdach i wyjazdach patroli wojsk koalicyjnych, lokalnych pododdziałów wojska i policji,

²²³ *Joint Forward Operations Base Force Protection Handbook* 7 – 4 – tłumaczenie własne autora.

ponadto o wszystkich osobach wychodzących poza teren posterunku oraz wykazujących zamiar wejścia do niego. Ponadto:

- reaguje na symptomy ataków samobójczych na posterunek, doprowadza wszelkimi możliwymi środkami do uniemożliwienia osiągnięcia celu przez ludzi/pojazdy atakujących posterunek;
- jest w gotowości do sprawdzenia pojazdów i ludzi pod względem posiadania:
 - 1) materiałów wybuchowych,
 - 2) innych przedmiotów niebezpiecznych,
 - 3) urządzeń do nagrywania obrazu i dźwięku,
 - 4) telefonów komórkowych,
 - 5) nośników informacji (płyt CD, pendrive itp.);
- sprawdza wszystkich żołnierzy Sił Koalicji wychodzących z posterunku pod względem ukończenia oporządzenia.

Obsada posterunków ochronnych prowadzi obserwację w wyznaczonym sektorze w gotowości do otwarcia ognia zgodnie z obowiązującymi zasadami użycia siły (Rules of Engagement – ROE). Ponadto:

- utrzymuje łączność z TOC i melduje o aktualnej sytuacji w sektorze w wyznaczonych okresach czasu lub natychmiast po wykryciu zagrożenia;
- w wypadku ostrzału moździerzowego lub ataku bezpośredniego pozostaje na posterunku, melduje o zaobserwowanych wybuchach/strzałach, podając ich lokalizację do TOC;
- melduje o osobach nieupoważnionych przebywających w odległości mniejszej niż 100 m (w dzień) oraz 200 m (w nocy), jak również o wszelkich podejrzanych ruchach w pobliżu posterunku, a w szczególności o zauważonych próbach zakopywania przedmiotów (możliwe podłożenie IED), próbach robienia zdjęć, szkiców, filmów itp. rejonu COP (brama wjazdowa, posterunki, ogrodzenie, itp.).

Na każdym posterunku powinny zostać opracowane poniższe procedury postępowania służb i sił ochronnych oraz całego stanu osobowego w następujących sytuacjach kryzysowych:

- Alarm dla QRF;
- Bezpośredni ostrzał posterunku (z broni strzeleckiej lub RPG);
- Ostrzał posterunku ogniem pośrednim (moździerzowym lub rakietowym);
- Zmasowany atak na COP połączony z próbą wtargnięcia na teren posterunku;
- Sprawdzenie terenu w celu znalezienia ewentualnych ofiar ataku oraz zniszczeń (uszkodzeń) infrastruktury;

- Wystąpienie dużej liczby ofiar wymagające skoordynowanej akcji ratunkowej;
- Zaginięcie żołnierza;
- Znalezienie niewybuchów, niewypałów (UXO);
- Reagowanie na próby inwigilacji terenu COP przez osoby nieupoważnione;
- Działanie w przypadku ataku chemicznego/biologicznego;

W odniesieniu do kontroli pojazdów - każdy pojazd wjeżdżający oraz wyjeżdżający z posterunku musi być poddany szczegółowej kontroli z wyjątkiem pojazdów sił koalicji oraz pododdziałów lokalnego wojska i policji. Samochody muszą być zatrzymane i kontrolowane w wyznaczonym miejscu w taki sposób, aby zapewnić właściwe ubezpieczenie żołnierza sprawdzającego pojazd.

Pojazdy lokalnego wojska oraz policji nie podlegają przeszukaniu. Należy jednak dokonać dyskretnej wzrokowej kontroli pojazdu i osób w nich siedzących tak, aby nie wzbudzić wrażenia kontroli u tych osób. Ponadto TOC musi zostać wcześniej poinformowany o ich przybyciu lub wyjeździe. Pojazdy te mogą zostać wpuszczone na teren posterunku po uprzednim rozładowaniu broni.

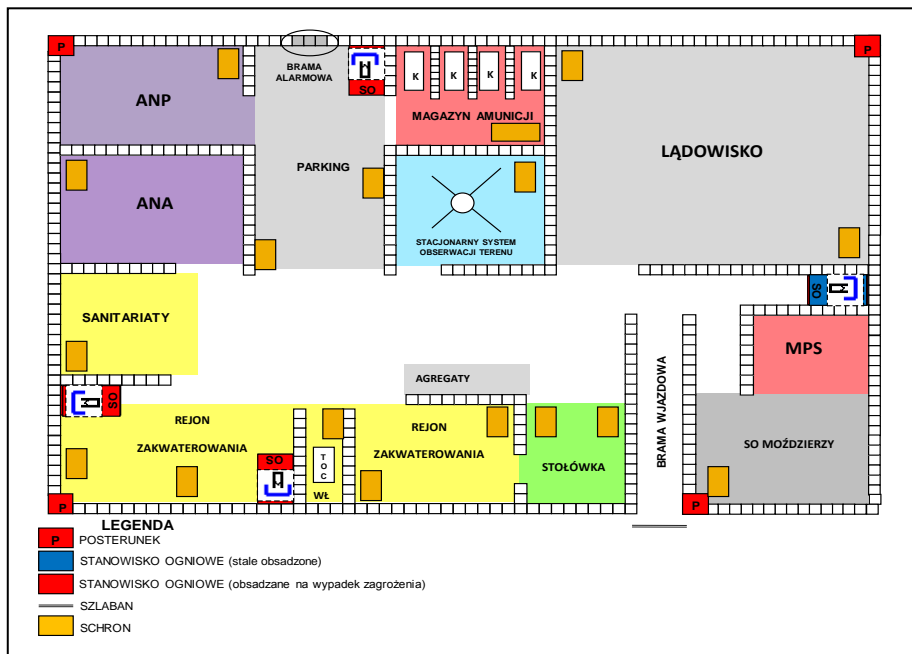
Zabezpieczenie logistyczne posterunku wymaga również dostawy sprzętu i towarów realizowanych przez firmy lokalne. Wpływa to negatywnie na poziom bezpieczeństwa posterunku i dlatego musi być szczegółowo unormowane. Aby zmniejszyć ryzyko ataku należy przestrzegać następujących reguł:

- żołnierz pełniący służbę na posterunku wjazdowym informuje każdorazowo TOC o każdym przyjeździe i wyjeździe;
- TOC zobowiązany jest do przyjęcia dokumentów przewozowych od pojazdów przybyłych w miejsce wyczekiwania oraz wpisania daty i godziny przybycia;
- w miejscu wyczekiwania Komendant Ochrony dopuszcza pojazdy do szczegółowej kontroli. Sprawdza zgodność dokumentów przewozowych, plomby oraz dane pojazdów i kierowców. Wyjście do kontroli odbywa się pod eskortą, co najmniej dwóch żołnierzy wraz z tłumaczem;
- pojazdy muszą zostać poddane kontroli/przeszukaniu 2 razy (pierwszy natychmiast po przyjeździe do COP – przez lokalną policję; drugi w miejscu wyczekiwania – przez obsadę posterunku);
- kierowca otrzymuje pozwolenie na wjazd nie wcześniej jednak niż 24 godziny od momentu przedstawienia, (złożenia) dokumentów przewozowych;
- kierowca znajduje się pod stałą eskortą aż do opuszczenia posterunku.

Ilość budynków/namiotów stanowiących zabezpieczenie logistyczne posterunku powinna być taka, aby zabezpieczyć potrzeby mieszkalne, sanitarne oraz pozostałe obsady COP. Minimalne potrzeby to:

- 3 x B-Hut (1 x mieszkalny, 1 x stołówka i zaplecze kuchenne, 1 x siłownia i magazyn żywnościowy);
- 8 x namiot mieszkalny;
- 3 x namiot na sprzęt;
- 3 x namiot dla celów technicznych (MPS, obsługa broni);
- 5 x kontener sanitarny (3 x kabina prysznicowa, 2 x umywalka);
- 2 x kontener sanitarny (4 x WC, 2 x umywalka));
- zbiornik na nieczystości (zawarcie umowy na wywóz nieczystości z kontraktorem lokalnym);
- 2 x zbiornik na paliwo – 1 x 10 tys. galonów, 1 x 3 tys. galonów;
- 4 x agregat 220 V (1x 20KW; 3x10 KW)
- 4 x kontener na amunicję.

Przykładowe rozmieszczenie poszczególnych elementów posterunku przedstawia rysunek 1.

Źródło: opracowanie własne²²⁴.

Rys.1. Schemat rozmieszczenia elementów posterunku zewnętrznego (COP) – wariant

²²⁴ Wariant został praktycznie sprawdzony na bazie jednego z COP w Afganistanie.

Niezwykle ważne w organizacji i rozmieszczeniu poszczególnych elementów posterunku jest lądowisko dla śmigłowców (HELIPAD). Powino znajdować się na terenie posterunku, gdyż umiejscowienie go na zewnątrz posterunku (na przykład na drodze lub innym dogodnym miejscu do lądowania jednak poza bazą) stwarza duże zagrożenie związane z możliwością przeprowadzenia ataku samobójczego z wykorzystaniem samochodu pułapki skierowanego przeciwko lądującemu śmigłowcowi. Ponadto, generuje to kolejne utrudnienia służby na COP, gdyż duża ilość materiałów niezbędnych do funkcjonowania, tj. woda, żywność, paliwo do agregatów i pojazdów, dostarczanych drogą lotniczą jest stosunkowo bardzo ciężka (dostawa realizowana przy pomocy śmigłowca CH-47 CHINOOK może wynosić kilka ton) i wymaga sprzętu, (ciągnik, przyczepy, wózki widłowe), który nie zawsze jest dostępny w COP. W sytuacji, kiedy cargo z przyczyn technicznych musi być rozładowywane poza COP, niezbędne jest przeniesienia całości ładunku do wewnątrz bazy siłami żołnierzy. Jest to niewralgiczny element funkcjonowania COP, ponieważ angażuje znaczną ilość żołnierzy, co powinno skrócić czas przeładunku, jednak na zewnątrz COP nie może wtedy działać żaden patrol (obowiązek utrzymania w COP QRF-u skutecznie ogranicza możliwość wydzielenia sił do realizowania patrolu poza COP). Zwiększa się wówczas ryzyko wykonania w tym niewralgicznym czasie ataku na COP. Dlatego dostawy realizowane drogą powietrzną powinny być zachowane w tajemnicy, podobnie jak stan zapasów bazy, który w przypadku złej sytuacji taktycznej (blokowanie dróg dojazdowych) wymusiłby ten sposób zaopatrywania bazy.

Wnioski:

- posterunki zewnętrzne pełnią bardzo ważną rolę w systemie kontroli monitorowania strefy; należy zakładać dalsze ich wykorzystywanie;
- funkcjonowanie COP-ów pozwala na szybkie reagowanie na powstałe sytuacje w strefie (w bardzo szerokim spektrum działań od wypadków komunikacyjnych poprzez ataki na administrację rządową i monitorowanie konwojów do poszukiwań katastrof lotniczych) do czasu przybycia większych sił;
- ze względu na ich położenie, a także na niewielki stan osobowy, COP-y powinny korzystać w maksymalnym stopniu z najnowszych urządzeń poprawiających poziom bezpieczeństwa bazy (SSOT, termowizja, radary pola walki, łączność satelitarna itp.);
- struktura kolejnych zmian PKW powinna uwzględniać, jako etatowe, stanowiska osób funkcyjnych COP-u, które w kraju powinny przejść kompleksowe szkolenie;
- bardzo ważne jest szkolenie ratowników medycznych, którzy powinni być wyposażeni i przygotowani nie tylko do udzielenia pomocy

przedlekarskiej w podstawowym zakresie, lecz także po telekonsultacji z lekarzem do znacznie większego zakresu opieki medycznej oraz kucharzy, umiejących niejednokrotnie z posiłków MRE (Meat Ready to Eat) potrafią przygotować pożywny i smaczny gorący posiłek;

- służba na COP szczególnie mocno obciąża fizycznie i psychicznie żołnierzy, dlatego żołnierze kierowani do służby na nich powinni przejść gruntowny trening psycho-fizyczny;
- po powrocie z COP żołnierze powinni odbyć rozmowy z psychologiem który dokładnie określi ich stan psychiczny, by w razie potrzeby już na wczesnym etapie rozpocząć terapię.

Problemy poruszone w tym artykule jedynie zarysowują specyfikę funkcjonowania COP, stanowią materiał do dalszej dyskusji. Mogą być także wykorzystane w trakcie szkolenia kolejnych zmian przygotowujących się do wykonywania zadań poza granicami kraju, gdyż specyfika służby w COP nie jest szeroko znana i nie jest objęta dodatkowym systemem przygotowań kolejnych kontyngentów do wykonywania zadań. Często żołnierze dopiero na miejscu dowiadują się o specyfice służby w COP, a osobiste doświadczenia wskazują, że bez odpowiedniego treningu zarówno fizycznego, taktycznego, jak i psychicznego może to skutkować wieloma urazami psychicznymi określanymi jako stres pola walki.

Combat Outposts as an Element of Monitoring the Area of Responsibility System – Experiences and Conclusions

Abstract: The article features basic assumptions concerning combat outpost (COP) functioning in missions outside Poland in all main aspects. Both tasks conducted by COPs crews and threats during the task completion have been presented. The course of service in the COP and duties of staff responsible for its proper functioning have been described. In addition, the basic installations necessary for the COP to function have been shown, as well as logistic supply problems have been outlined. Moreover, the procedures have been briefly touched on how to act during performing operational tasks, as well as during the cooperation with the Afghan Army soldiers and Afghan police officers. Finally, the author presents conclusions drawn during his service in COP that may be treated as a problem material for discussion in the process of preparing subsequent rotations.